

Livli

Nr. 4.

1938.

Iespiests ar K.Staltes multografu "Mazirbē Kesteros".
Painatōt K.Stalte multografōks Mazirbw Kesteros.

Aigakēra Livli ulzādamist tygub
"Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

97

Jūli.

Inda 10 sant.

Kādōksmōz aigast.

Kālmadtara pyvad.

Jāp. 11, 25.

Jēzus kītiz tāmmōn: Ma
ūob ylnūzimi ja jelami; kis
min pāl uskub, jelab, ku ta
ka kuolōb.

Um knas yrdōks sōvvō,
ku ama um ālaz, ku mādōn
amaymmar puskud ēdriksōbōd
ja ama ila entš rikuzōs
neme muidlōks, piddō ja py-
vastō kālmadtara pyvdi. Kāl-
madtara uņ se vaga kūoz,
kus iganizōs armsō novvōbōd
mād armaōd ja tōvrōd lezg-
list - mād sugud, sōbrad, tun-
tōbōi - kiensti mēg mūdi āb
kuj kōgin ku vel neizmō,
nāntkōks kubsō jelizmō ja
rōkandizōmō. Amdi nēdi um
vōttōn entš pindizō syllō
kālma. - Jegaýt iga rek, je-
gayd jūoksimi, jelami ja vōiks-
limi lopub kālma kōnka vāl-
das jēvgōsō.

Pālō ieb set mādlimi
mād syfamis. Mād sydām voi-
dab armōd kuolōnd mādlimist,
pidab mielsō tām nāggō,
mādlōb tām sōnči, jelanist
ja rōkkō. Se ama ieb mēzi
tagan lezglizōst kuolijist
mēg saggōld jatkōm tām yr-
dōtō tyōdō ja lām pids
tāmstō yngdōtō riekkō, mēg
astem tām tīediz. Mēg iem
tānkōks ytōt vaims ja sām
ka ykškōrd sejtōtōs lejasō
tānkōks ytōt. Mēdi amdi ytōb
kubbi yti iga jūoksimi ja
pandōks. Mēg amad lāmō ykš-
kōrd perizōks leb kālmadta-
ra vārōd. Mādōn amadōn iga
rek lopub kālma kōnka jūs.
Jegaýtō mēsti vōtab ykškōrd
kālma vastō.

Sieda tieudōs mēg siz
kālmadtara pyvadōks lāmō si-
nō vaggō kālmadtarrō, laz
vōigmō vaims nāntōn lezglōi
vōlda, kis jedmōl mēdi at
novvōm lānōd, kis ja entš
kālmiš maggōbōd. Mēg puskan-

tōm nant kālmad puskudōks
ja ēdrōmōdōks, leb sie nāg-
tōs entš sydāmōd muraglitō
ja ārmastōkst. Nāntōn ābuo
mād pūelst mittō midagid
mūdō vajag, ku set sie da,
laz mēg nēdi pidagōm mēel-
sō. Tās pīlōb puoga vōi
tydar entš vanbist kālma
jūs, tās tez sōbra mōtlōb
sōbra kālma jūs yj kubsō
kādōt rek, tās vanbist it-
kōbōd entš lapst kālmad jūs
ja amad ne neme līedakst
kālmadtaras mingist lūotan

tōkst ja armō entš mursō.
Kitōt jumalsōna kālmad-
taras, lōuldōt lōlōd kālmadta-
ra pyvsi ja kuolōnd mā-
limi. tūob neme touvō lez-
gilim mām, neme ytōb jei-
zist kuolōndōks. Kālmadtara
pyvad visiptōbōd mād lūo-
tōkstō ja uskō - uskō, mis
um se kivnāg, kus kazab
ja ēdriksōb lūotōks ja ār-
mastōks ēdrōm.

Ja se ēdrōm, lūotōks
ja ārmastōks, mis mittō
kunagid āb lop ja āb veim,
se um se joud, mis mē-
di vīb vaggō kālmadtarrō.
Se joud kāb uskliz ris-
tingōn ypi ama tām iga
ja lēb tāmmōn ypi ka kalmō.

Kis ārmastōkst kylab,
se ka ārmastōkst nitōb. Ne,
kis at kālmadtarrō mattōt,
at entš igas ka ārmastōkst
kyllōnd. Lapst at ārmastōnd
vanbizi, sōbra sōbrō ja
vanbist at entš ārmastōkstō
nāggōnd entš lapst vastō
ja kuolōnd at mādōn jet-
tōnd rikaz pierandōks; entš
nov, engs vaim, entš tyōd
ja tyōd kazōd. Sīepierast
ne nitōbōd ka vel ārmas-
tōkst kālmas maggōs. Kālmad-
tara pyvsi mēg, kaimōs
entš palandiksi Jumal ouv-
raj jeddō, mādlōm nēdi ja
ārmastōkstōst pikstōt uom
nānt kālmiāi puskantōna. Ama

kälmadtara um siedo mädlimist ja armastõkst täuz ēdriksiji tara, mis jūr māilmali mēra āb ulat. tāsa um arm ja ama vāga. Ja az sa uod murtõ täuz, az sa uod ents iga jūoksimizõs vāzzõn siz li vaggõ kälmadtarrõ, ista sinõ mēzõ, küld mingi yaggit ja arm sāl valiksõb ja sa vōib vōlda sad visiptõt ja sād ütõ joudõ kādõ ents iga riekkõ. Selliz ud joud laz āndagõd jegaydõn pidõt kēlmadtara pyvad.

Mel. Kad es nākšu...

Ku ma tulab kõrd nānt jūrõ,
Touvõ jēlamizõ sūrõ,
Jumaltõ, kis armastõbõd,
Engõld ypi ouvõstõbõd,
Siz lib rēem set yd;
Mittõ midagid,
Mis ka pütõks, mēg āb nāmõ,
Jumal jedõ vonzist kāmõ,
siz lib rēem set yd.

Ku mēg sāmõ touvõ kuoddõ,
Siz āb tundõm emip puoddõ,
Siz rēemlist tiennõ tamõ,
Loulõs tända kitõm samõ;
Halleluja kill
Ama touvõ yj
Kültõb lib, ku'm Poigõ andõn,
Kis mād jedst um vajjõ kandõn,
Halleluja kil!

Jumal ūonõz, teptõb andõt,
Kien pāl ama pat sai pandõt,
Kis mād jedst sai ristõ rābdõt,
Sylizõks mād jedstõ tabdõt,
Ouvõstõt ni sāb;
Jegayks sāl tēb
Kitõ tända, kis ents vierkõks
Mēdi piistõn, tēnd'um tierrõks,
Ouvõstõt ni sāb.

Louldõt sāb ka Pyva Vaimõn,
Kis um ābtõn Jezus aimõn
Mēdi amdi jūrõ vādõ,
Jumal nõvvõ andõn siidõ,
Tämmõn lōlabõd,
Tända tiennõbõd
Ne, kis attõ Jumal jedõ,
Pilõbõd sāl jōvas kādõ,
Tämmõn lōlabõd.

Amad pütõkst libõd kaddõnd,
Amad vigad mēsti saddõnd,
Engõldõks sāl ydsõ sūsõ
Lōlem, pilõs Jumal jūsõ:
"Pyva, Jumal uod,
Pyva, Jumal uod!"
Kandlad killõbõd yd killõs,
Amad lōlabõd sāl pilõs:
Pyva, Jumal uod!"
Leṭkiel pierrõ.

Midagid yj livlist
muinist aigad varandõks.

Mēg jēlam sellizõl
aigal ku vaggõ sābõd tādõl
pandõt muinist aigad,
ku ouvõ tegiz sābõd nustõt
muinist yrdõkst ja muinist
eldõmā. Mittõ kunagid āb uo
selji tāntõks pandõt muinist
aigad pētimiz pāl kuj
kuoḍin paldin, mād valst
ūdpāl syndimiz aigal.

Kas pāvast pāvõ luggõs
aigakēris ja rāntis yj
nānt pēginõ ud ānejõd ja
muiniz aiga pētimiz rezul-
tatõd sindõn, ārmaz luggiji,
āb uo mittõ kunagist tund
nēlõ, ku um perri aiga
ka midagist tierrõ, ka
mēg, livlist, vōlgõd
pidõ tulbist kagandõn ents
rov entsvitist azad, misgõd
vel at tāmpist pāvõ sēpi
pālõ iedõ.

Umitigid um siidõ, ku
pāvast pāvõ ieb veitimi-
zõks nānt vanad amad ja
tāpid zirmist pād lug, kis
māddõn vel vōibõd nīzõ,
nānt muinist kādst piērdõt,
muinizi nīzidi, tabandõksi,
kētibõndi, rov lōlidi j.n.k.
Vel veitim um pēdi kiērdi-
di kezi, kis ents aigal,
ku vōj vel kyllõle joudõ
teitõ, knasidi villizi lova-
katidi, striplimizi gunkasēki-
di ja kudist kērabizi kin-
did ja sakti, misgõdõks
mēg paldin ents aiga
tõkšmõ, aga māddõn pūto
muostõkst sellizi tiēdõ.
Kuj jennõ um nēdi
livlist nuori neitsidi, kis
ukazist vōlgõd kētibõndi
um ka nēiz knas strip-

limi gūnkaserk, kuj min vanāman. Mēg kyl alz kyz-zōm: "Äbtieda, kuna siz yr-gōbōd mustō mād rovkuoddō, mis pāl mēg juba aigas-tip vodlōm?" - Aga mingist vastatōkst vōimō andō, ez mēg jegayks ents kādst kyzzōksmō: "Mis ma ūob tiend amad ne aigastōd lebbō? Mis ma ūob tiend ents rov pierast? Mis ma ūob tiend, laz minnōn volgōd knassōd rovārōnd sālgas, ku ma ezmist kōrd astab yļ ūd rovkuoda kyndōks?" -

Līvlist neitsōd! Yļ sie ents rā, missōks tēg vostaļ kunst - zīdizi ja mōitizi ārini, tēg vōikst entsōn tīedō knasidō rov-ārini, missidi kandas tēg vōit ukazōd vōlda yļ sie, ku tādōn at sellist rovārōnd, mingizi pidist jed-mōl sadidi aigastidi tād muinist āmad.

Min mōtkōd ābūot sie kōrd rōkandō yd tyjdi sōndi, aga min tulli tami um, laz suggōnd kuliid kū-rad, ja kīerdōd kādud sie-da tīedō, mis ma vel tāb kītō: Se ābūo mittō mingi imaza, az ma kītōb ku mād sūrd sugrovd kyl at pāgin tīendō mād, līvlist, rovviļa kubbōkuorrimiz jūs, set ku mēg iz ūom vāg-gō veitō tiend. Aga ma āb usk, ku ama se rov-viļa, mis līvlistōn um vond, volks juba kubbō kuor-dōt. Kas ābōo perri aiga ka mād entsōn akkō līv-list rovviļa kuorrimiz jū-rō. Ja sīestō ma tāb glo-batō nānt sydāmd jūs, kīen-dōn volks sīes azas mi-dagist tīemōst. Rovviļa kuor-rimiz jūr at akkōnd jegas kūozōs ja jegal aigal nūord, ja muitiz se mittō kujgid ka āb vōi vōlda paldip. Um set tīemōst yr-gandōks, ja iam kazidi sel-li tjo ābvōi vōlda ja āb tūoļ iedō. Min mōtkōd at ne, ku mād skūolōd nūord, ne kis oppōbōd līv-list ~~XXXX~~ kīeldō, vōikst vōlda ama kīerdōd rovviļa

kuorrijid. Kis kyl parim mūostabōd skūndartō ents vannōtāļō ja vanāmmō, laz ta midagid nīzōg yļ vanad aigad? Kas ābvolks knassō, az jegas mād rānda skūols volks ents kubbōkuorrdōt rov-viļa? Tāsa pāgin vōiks tīe-dō resp. yr-gandōkst andō mād līvlist kīel opatiji Lepstō izand, kis aigastip tīedsō klas tyōdō, tundōb jegāytō mād līvlist skūol-lāpsist jegas kyles.

Tuoi sedaviļi tyō volks kālōd mudāld kuorrimi, mis pāl ma ūob yr-gandōks andōn ents skūol neits-kistōn, mazpulks jagvōtajidōn, ja ma vōib julgīstiz kī-tō, ku se āza lāb, sīestō ku mittō taud kū aigal ne volt kubbōkuorrdōn emip ku 20 entavītist kāl mu-diltō, mis ūom mōtlōnd pān-da kōrdōl kollektisijō. Um sieldō, ku vel pāgin sū-rim kollektisij mēg vōiksmō kubbō sādō votsōs ents vanāmad tīnōd koupi.

Algōm vībtōm, aga yr-gōm tyōdō tīedō juba tām-sōvvō ja skūollapst sygzō sīestō jega pāva ieb vei-timōks nānt lug, kis mād-dōn vannō, muinist līvlist rov pālīend varandōkst vōib andō ja nāgtō. Jelam ja tīemō nej, algō mēg vol-gōm se kazam, kīen pāl pierrō vōib kītō: nāntōn vol kyl vōimi kubbōpraļtō pāgin vannō rovviļļō, aga ne at vonnōd laiskad sīeda tīedō.

Algōm lassōm piddiz periz vōimīz!

---e---

Tādōlpandōb pāva.

Kuolmōntpāva 6.jūli pi-zanīkadōn ja ama Pīza lāt-kubbōn vol tādōlpandōb pāva. Sīds kylastiz ev.lut. pyva-kuoda jūdiļi archībīskap Dr.T.Grīnbergs munt pyvakuo-da yļimīz jūoļijidōks. Juba ūondzōl vol nā-dōb pyvad mojjimi kyles.

Kārandōd volt puskantōt fla-
gadōks missōd vagas tūl
klāsas lainōs kaimist ky-
lalistōn tēriptomist. Pyvakuoda
jūs volt nustōt ouv-vārōd.
Ka pyvakuoda vol kausistiz
vāpkadōks ja puskudōks pus-
kantōt.

Kiela 17 pyvakuoda jū-
rō sai pandōt ouvspaler,
kus pīlist lātkub jūd,
aizsardzōd ja skūollapst. Vī-
diņ pierrō 17 sūr 6 kūoz-
limi auto tuoi kylalist
jūrō. Pyvakuoda jūr vodlōm
kylalizi volt, kubbō tunnōd
ents 200-300 ristingt. Lāt-
kub nimsō puskudōks archi-
bīskapō tēriptomist Grasman je-
mand, aga aizsardzōd nimsō
Galniek neitat. Aizsardzōd ja
skūollapst rōptist kylalizōn
ēdrōmīdī riekpāl. Muīdlōs, kui
iganiz, archibīskap tēriptomist
vodlijizi. Ama slēkōks, ku
vol tulli aina aiga, rovsti
vol nej pāgin ku mittō
ilmas Piza pyvakuoda izūo
nānd. Raid voltō nej tā-
dōd, ku rovōn vol pīlō-
mōst pystō.

Lātō yrgiz prāvest
Jaunzems, rōkandōs yļ sōnad:
Jezus Kristus se iz eggij
tāmpō ja iganiz. Iopandōks
liturgij pidiz archibīskap
Grīnbergs, prāvest Jaunzems
ja pāp Zecen. Perīkōks se
lāt vel sai tādizōks
sīeks, ku archibīskap py-
vastiz ūd altar ristōd
Piza pyvakuoda pierast, mis
iz lātkub vol kubbō kuor-
dōt rākōks vostōn. Mū vai-
lō um mādlōmōst, ku bikar
pālō at graviertōt līvō
kiel sōnad: "Az mingi tāb
jūdō, laz tulgō min jūrō
ja jūogō." Ents pyvastimiz
rōks archibīskap mādliz ka
nēdi aigdi, ku ta jedsō 40
aigastō, kuj pāp Hūgehberg
ebli vol pāgin kōrd Piza
pyvakuodas jutlōn. Se lāt
andiz ūtō jenglist vizanti-
mist jega ydōn, kis sīeda
kūliz. Lātō puskantiz Īra
pyvapāva skūol kūor, Īra
kūor ja Piza mīes kvartet.

Tulbīzōl ūondzōl kylalist
matkist kouginōl Paņikmal.
Pizanika.

Lūž pyvakuoda.

Ku vel va Krinkij
vanāma vol jelsō, siz mēg
nej yrgizmō rōkandō yļ py-
vakuodad. Yd reidkōks ta
yrgiz min nīzō, ku tās
lūžōs ka um vond pyvakuo-
da. Ma kyziz: "Kus siz?" Ta
kītiz, ku sāl Dūtš sūr
māgallō ōdōgpūol jougō um
vond piški pū pyvakuoda.
Aga siz ku tulōt ne
ruotslist tāt sizzōl, ne at
artōnd pyvakuoda jara, nej
ku midegōd ka ab ūo iend
pālō. sāl, kus um vond se
pyvakuoda, vel paldin um
selļi kuordi kūoz. Jedsō
ruotsōd suoddō rovz at pan-
nōd amad pyvakuoda ōbdist
ja kuldist azad ja bikard
ydō pyttō ja vajtōnd jou-
gō jara. Pierrō suoddō
kōrd pids jougō breddōnd
kaks volakōst: Jani Ernestovski
ja Sūo Pētōr. Nej yks
nuttōn: "Vajī kus pyt!" Ni
tunnōd vel munt ka jūrō,
viertōnd pyt kūolta pāl,
tīenōd vāldi p ja nānōd,
ku se um tāuz ōbdō ja
kūlda azdi. Tund jūrō Lagdō
iza vōi izaiza, vōttōn pyt,
nustōn ratiz ja vīnd Puoip
baronōn. Sīe jedst baron
um vēlōn tāmmōn eitō ūd
kārand - paldiniz Lagdō kā-
rand. Nēsti bikarist ja
ristist volt pyvakuoda ris-
tōd vel Piza pyvakuodas.
Aga kas ne vel at, sīeda
ma ab tīeda.

Skūollapst kubbōkuor-
dōt nīzist.

Pizanika.

Atbildīgais redaktors K.Stalte.

Izdevēja M.Stalte.

Adrese: Mazirbe. Latvija.

Tuoimiji K.Stalte

Ulzāndaji M.Stalte.

Adres: Mazirbe. Latvija.